

Píseň: S193 – Můj Pán všechny svolá + **modlitba; Oddíl k výkladu:** Zj 6, 1-8

Milí,

na posledním setkání jsme se věnovali Zj 5. Ta nám ukázala, že navzdory všemu hledění Jan *neviděl* to nejdůležitější v nebesích, co bylo *hned vedle* Božího trůnu. Tím byl Beránek. *Ten poražený* – v obou smyslech slova. Přičemž Beránek je šifrou pro Ježíše Krista, Božího Syna.

Ten svou porážkou, obětí *vykoupil Bohu* lidi ze všech kmenů, jazyků, ras, národů. A *proto* je jediným, kdo je *hoden* přijmout „knihu“ z Boží ruky. Přesněji je však ř. *biblion svitek* – proto je také „popsaný z obou stran.“ A sedmkrát zapečetěný.

Také proto je Beránku vzdávána stejná úcta a chvála jako Bohu. A také proto, že *je* Bohem.

Otevření svitku

Když tedy nebesa na zemi, na nebi i *pod zemí* (!) našla *jen jediného*, který byl *hoden*, jdou „rovnou na věc.“ Beránek hned rozlomil první pečeť. A stalo se překvapivé: *Slovo!* Jedna z těch čtyř podivných bytostí hromovým hlasem řekla Janovi: Pojd'.

Už tím má být zřejmé, že centrem dění je a bude *slovo*. Vždyť *napsané* ve svitku popsáném z obou stran! A tak i nyní, rozlomením pečetě!

Tento svitek pak obsahuje dějiny celého světa – to *uslyšíme* většinu „vidění!“ Nejde tedy o předpověď budoucnosti, ta přijde až v úplném závěru. Ale i tam podivně – nějak už v „přítomnosti!“ (Zj 21, 6).

Pečetě

První čtyři pečetě až podivně přešly také do populární kultury – jako tzv. „jezdci apokalypsy.“ Ale slyšeli jsme, že okamžitě *mylně*. Apokalypsa = odkrytí, odhalení, zjevení. *Ne*

„zkáza, konec světa“ apod. A i text samotný hovoří o utrpení, které se děje *opakovaně!*

Hned první jezdec pak nápadně mylně chápaný – má totiž *mesiášské rysy!* Je to „rytíř na bílém koni.“ Mocný dobyvatel, válečník, generál. Tak si, mimochodem, i většina Ježíšových současníků představovala mesiáše, ř. krista. A také proto Ježíš *odmítal* tento titul!

Luk je pak obrazem *úspěšného* dobyvatele. Použití luků *zcela změnilo* podoby a úspěšnost válčení. Asi jako dělostřelectvo v moderní době. Kdo má silnější luky s delším dostřelem, obvykle vyhrál. Jak drtivá byla mongolská Zlatá horda, která dokázala z luku střílet i za jízdy na koni!

O to absurdnější karikatura to vlastně je. Je to vlastně takovýhle „Mongol!“ A důležitěji i v textu samotném: Věncem byl totiž tomu dobyvateli *dán*. Tj. *nevydobył* si ho svými „úspěchy.“ Navíc mu byl tento věnec *dán dopředu*. Tj. *nevydobył* si ho svými „úspěchy.“ A dosl. je jeho činnost popsána slovy: „... a vyjel vítězit, aby vítězil“ (ř. nikón kan hina nikésé).

Tak jde o absurdní, do sebe zakroucenou činnost v trvalém kruhu. Jak už to u válčení, dobývání, „vítězení“ nejen takového druhu bývá. Což je ještě zesíleno skutečností, že *nedostává věnec*, dostává *korunu* (ř. stefanos) vítěze (obojí správně BKR).

Jezdce na bílém koni navíc potkáme znovu ve Zj 19. Tam už jde o zřetelně mesiášskou postavu. Ačkoli na první poslech má posluchače napadnout, že *zase* přijdou hrůzy – jako s tímto „mesiášem.“ Jenže tam bude skutečný mesiáš – tak odlišný!

Jde tedy o všechny „dobyvatele“ a „vítěze“ lidských dějin, kteří chtějí „vyhrát“ a „přinést mír“ i nepřátelům tím, že je pozabíjejí (srv. např. ruskou rétoriku vůči Ukrajině nebo islamistů v Evropě!). Tak hovořil také Julius César, Alexandr Veliký, Hanibal, Asyřané, Babylóňané...

Tak je archetypem, prototypem „vládců,“ kteří chtěli „udělat svět lepším“ vnucením *svého* pokoje, řádu, kultury, míru.

Absurdita všech jezdců tak má být *hned* zřejmá: Někdo chce *válkou* přinést mír. Mesiášský věk. Vítězství lidského rodu. Ale

místo toho přichází, logicky a nevyhnutelně, občanské války, vzpoury, vzájemné vraždění (druhý jezdec). Z toho logicky a nevyhnutelně vyplývá hospodářský úpadek – hlad, hladomor, nedostatek toho nejdůležitějšího pro život (třetí jezdec). A tak následuje... smrt, nemoc, epidemie (čtvrtý jezdec).

Také proto, ve vzájemném srovnání, se zdá ten první být vlastně ještě docela dobrým. Ale opak je pravdou, protože *právě on* to všechno začal, spustil, vpustil do světa. Vnutil. O to svůdnější a lákavější „idolem,“ modlou je.

Tak je snad zřejmá přesnost i trvalá aktuálnost biblických slov – i Zj. A proč to tak trochu *je* předpověď budoucnosti: Bez zásadního lidského obrácení se stejně bude dít, jako se to děje desítky, stovky tisíc let.

I 20. A 21. století ve „vyspělém“ Západním světě věřilo a věří, že válkou porazíme zlo. Nebo je k podřízenosti donutíme božstvem ekonomiky – nebo ekonomických sankcí.

Biblické dějiny

A stejně je i velmi *sebekritické*. Stejně „spadla koruna na hlavu“ také Saulovi. A tak jel a dobýval a cválal – dokud ve válce neumřel. Kolik válek – i občanských! – provázelo Davida. Se stejně „spadlou korunou do klína.“ A jak s takto „spadlou korunou“ naložil Šalomoun, který zdědil už zvítězený „svět?“

Přesto si dodnes takoví myslí, že jsou spasiteli = mesiáši. Když už ne světa, tak alespoň „své“ skupiny. No a co, že při tom *povraždíme* tisíce a miliony ostatních? Vždyť jsou to nepřátelé! No a co, že tím způsobíme utrpení, zlo a umírání na desetiletí a staletí?

Ale Bible od počátku tvrdí opak, *zejména* o králích! Tak nápadně na příkladu prvních tří. O to zřetelněji na takřka všech ostatních: To *není* cesta ani způsob dobra, míru, pokoje. Ani pozemského. Tím méně nebeského.

Také proto i ve Zj potkáme vlastně stejný obraz *opakovaně*: Nejrůznější bytosti se budou tvářit mesiášsky, spasitelsky. Některé budou dokonce „vzkříšeny“ po „ráně na hlavě“ – to je přece *Ježíš Kristus*, ne? Co božstějšího už je?

Také proto jsme ve Zj 5 slyšeli, že *nikdo* není hoden. Než ten, který byl a je právě *poražený*. Tj. *opak* vítěze! Ten, který obětoval *sebe* – pravý opak lidského vládce a kněze!

Tak i Jan je zván k tomuto Božímu, *biblickému* pohledu. Který říká jinými obrazy a slovy *stejně* jako už Starý Zákon – vždyť z něj si „půjčuje“ většinu obrazů!

Druhá pečeť

Tak po bělostném, „dobře myšleném“ zabíjení a dobývání a vítězení nastupuje barva *ohnivá*, krvavá. Nastupuje *vraždění* a zabíjení. Vzájemné, občanské i mezi nejbližšími (hle, dějiny!). Protože pokud země nepřijme mír *od Boha*, mír *není* možný. Natožpak pokoj. Tím méně pak, když Bůh svůj mír i pokoj vzdálí, až sebere (hle, dějiny!). Vždyť *vraždění* je *každodenní* součástí i české kultury a společnosti (*jen evidovaných* cca 150 vražd + 80 pokusů!). Jak *vyspělá* jsme společnost!

Tak už zde vidíme nápadnou pozitivní zvěst: Těmto všem *dohromady* je *dáno* zabít *jen* čtvrtinu lidstva (v. 8). A je to „jen“ dáno – *není* to nuceno ani vymáháno! A *právě* křesťanům prvotní církve bylo zřejmé, že *někteří* se vzepřeli. Odmítli se podílet na chaosu, zlu, *vraždění*. Lidských způsobech vlády – ani „kultivovaného“ a „vyspělého“ Říma!

„Jen“ za to platili vlastním životem. A my? Podílíme se, spolupracujeme s lidskou, „vyspělou,“ dnes explicitně „světskou“ vládou? Vždyť ta je dokonce *v rozporu* se *všemi* náboženstvími!

Tak i tyto *opakované* události a řetězce příčin a důsledku jsou *od počátku* vykresleny jako v „Boží ruce.“ Dokonce v ruce *Beránka*, toho *poraženého*. Tak ani takové hrůzy *nejsou* v lidských rukách.

Třetí pečeť

Po ohnivém koni vyskakuje kuň *černý*. Protože po „bělostných,“ světlých zítřcích slibovaných vládci a dobyvateli a spasiteli a záchránci přichází *zákonitě* temnota. Zde vyobrazená

opět velmi „moderně“ – protože *trvale* aktuálně. Jako 1000% inflace!

Denár (tak v ř. textu – dénarion) obvykle stačil pro *celou rodinu* (počítej 4-8 dětí!) na celý den. Zde má hodnotu výrazně menší. Ale, překvapivě, na starověké poměry pořád šlo o situaci *ne tak špatnou*! Např. Xenofón uvádí případ, kdy cena jídla vzrostla padesátkrát. Zde „jen“ desetkrát.

A opět je situace překvapivá až paradoxní – ale přitom tolikrát opakovaná: *Luxusního zboží je hromada*. Ve starověkém obrazu oleje a vína. Jenže z toho se nikdo nenají, nezažene žízeň. Z toho *nelze* přežít. Ani se tím zahřát apod. Dnes by to byly hory elektromobilů, digitálních technologií, luxusních kabelek a kožichů aspoň. Vždyť i v současnosti vidíme, že první, kdo zavírá při „ekonomických krizích,“ jsou právě takovéto butiky. Kterých je „normálně“ absurdní množství.

Tak se ze slavnostní parády bělostně zářícího jezdce noříme do temnoty. Opět jak věrný a *trvale* aktuální popis!

Čtvrtá pečeť

Poslední kůň už je logicky *bledý*. A rovnou se dovídáme, že už jde přímo o *smrt*. Nevyhnutelný konec *všeho*, co jest. Tím dříve po „rytířích na bílých koních,“ kteří nás „zachrání“ *útočnou* válkou.

I tento jezdec jede světem – avšak za ním následuje, za sebou *táhne, podsvětí* (tak ř. text). Peklo (tak BKR!).

Tak v jakém stavu asi může být svět po takovém „tažení“ a „vždyť to myslel(-a) dobře?!“

Závěr

Protože svět *nelze* zachránit dobýváním, útočnými válkami. Nelze tak ani přinést mír ani pokoj. A už vůbec ne jednotlivcům.

A i Zj si dává záležet, aby ukázalo, jak se lidské jednání *hluboce* týká také mimolidského světa (srv. Zj 7, 3! Nebo Gn 3+4!). Protože ruku v ruce s tímto vším jdou také *hladové šelmy*. Opět zcela normální zkušenost lidí většinu dějin – když projde válka, pobíhají zdivočelé a hladové smečky psů i dalších. Které s chutí

rozcupují muže, ženy i děti. Ačkoli v opačné situaci takové dění ani na vesnici nehrozí.

Tak zásadním zlem je lidské jednání předkládané jako „spása“ a „záchrana!“

Také proto poslední verš vykresluje trochu jinou čtveřici: Meč, hlad, mor, šelmy. Podstata je stejná, ale s jinými důrazy. Pro *přesnější* popsání reality lidského světa.

A špek na závěr: Poslední kůň je bledě *zelený*. Také proto ve Zj 4 *nebyla* zmíněna tato barva. Vlastně *nebyla* zmíněna *žádná* – a jak důležité jsou zde!

Vždyť takovéto i jiné plány na „záchranu“ jsou prezentovány i na svém konci, uprostřed mrtvol, hladu, chudoby, zničení a dezolátu jako *plné života*. Jako *zelené*. V dnešní době dokonce *doslova* (srv. tzv. Green deal).

Tak se zdá, a *má* se zdát, že by možná bývalo bylo lepší, kdyby žádný Beránek nebyl? Kdyby *nelámal* ty pečeti?

Jenže to je opět naše hříšné, hloupé, pyšné vnímání. Pečeti „nevypustily“ tyto události do světa. Jen je popsaly pravdivě, objektivně. Také proto s doplňkem *Božího* pohledu.

Což bez rozlomení pečeti a nechání si líbit poraženého Beránka nelze. A tak nám zbude jen opakovaný pohled na hrůzy lidského světa – tak „spásné“ a „záchranné.“

Ale i Boží pohled *musíme* vydržet číst až do konce. Stejně jako byl stejný úkol připomínán i sborům skrze úvodní dopisy – „tomu, kdo zvítězí...“ tj. vydrží až do konce věrný poraženému Beránkovi.

Vždyť i on vydržel věrný až na smrt.

Píseň: S260 – Pomine země + modlitba Páně
Rozhovor